

Sjöbotten och båtbottnen

SMBF:s miljökonferens 2 december 2021

Vad händer vid fullmåne runt midsommar i skärgården? Jo, då sprider blåstångens hon- och hanplantor sina ägg och spermier i vattnet. De nya plantorna sätter sig på hårda bottnar och skapar viktiga miljöer för smådjur och fiskar att fortplanta sig och växa.

Om detta berättade Cecilia Wibjörn från Skärgårdsstiftelsen när SMBF höll sin årliga miljökonferens, som besöktes av ett 70-tal miljösamordnare från båtklubbar i regionen. Blåstång, ålgräs och andra växter är oerhört viktiga barnkammare för vattenlevande djur. När båtfolk ankrar med kätting som släpar längs botten kan stora ytor med växtlighet förstöras.

Därför har Skärgårdsstiftelsen en försöksverksamhet i anslutning till Nåttarö i södra skärgården. Där ligger nu moderna så kallade pålbojar, utan bottensläpande kätting, och meningen är att båtägare ska förtöja där i stället för att kasta eget ankare.

Myndighetssamarbetet Skrovmålet presenterades, och från Svenska Båttunionen, SBU, förklarade miljösakskunnige Carl Rönnow att Skrovmålet en är bra beskrivning **hur** en båtbottnen kan saneras – men inte **när**. Kommuner och klubbar får ingen vägledning om när en båt bör saneras. Från SBU rekommenderas att båtar med högre halt av tenn (TBT) än 100 mikrogram/cm² vid XRF-mätning bör saneras.

Många klubbfunktionärer inom SMBF har gått utbildning att hantera XRF-instrumentet som mäter metaller på båtbottnar, och kurserna fortsätter nu under vintern.

En stor utmaning är att göra framtidens båtliv fossilfritt. Stockholmsbaserade båtbyggaren Candela är världsledande med foilande, ”flygande”, båtar som drivs med el. Erik Eklund från Candela framhöll att en båt som ”flyger” över vattnet har minimal friktion, och kräver därmed betydligt mindre energi, samtidigt som det fort.

Fler elbåtar vid klubbens bryggor kräver mer el i kablarna. Martin Runvik från Chargenode menade att om det handlar om några enstaka elbåtar vid en brygga så går det säkert bra att ladda på den el som redan finns på de flesta bryggor i klubbarna, men i takt med att fler skaffar elbåt, och elbilar som parkeras på klubbarna, så ökar behovet av kraftigare elförsörjning.

Från Rena Mälaren berättade Fredrik Johansson om det arbete som de gör, helt ideellt, med att dyka och plocka upp allehanda skräp från botten i hav och sjöar. Det handlar om fler ton elsparkcyklar med litium-jon-batterier. Blybatterier från 60- och 70-talen. Vapen. Och bildäck som bryts ned till mikroplaster. Organisationen har gjort, och gör, stora insatser för att rensa sjöbottnar.

/ Jimmy Dominus

Sammankallande i SMBF:s miljökommitté